

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Reports

گزارشها

بهرام رحمانی
۱۰ دسمبر ۲۰۲۱

چهلونهمین جلسه دادگاه حمید نوری در ستهکلم!

چهلونهمین جلسه دادگاه دفاعیات حمید نوری، دادیار پیشین زندان گوهر دشت کرج و از متهمان اعدامهای دستهجمعی زندانیان سیاسی در ایران، روز پنجشنبه ۱۸ آذر [قوس] ۱۴۰۰ برابر با ۹ دسمبر ۲۰۲۱، در دادگاه جرائم جنگی ستهکلم-سویدن برگزار شد.

جلسه امروز دادگاه به شهادت رضا شمیرانی اختصاص داشت. شاهد در این دادگاه گفت سه بار نوری را در زندان اوین دیده: یک بار از زیر چشمپند، یک بار در راهروهای زندان و یک بار در مقابل حسینیه زندان اوین. رضا شمیرانی در این جلسه دادگاه گفت: از ۵ مرداد [اسد] ۶۷ قتل عام زندانیان شروع شد که بهمدت چند ماه ادامه داشت و چیزی در حدود ۳۵۰۰ تا ۴۰۰۰ تن از زنان و مردان فقط در زندان اوین قتل عام شدند.

وی افزود: بعد از مقطع اعدامها تنها حدود ۱۲۰ زندانی باقی ماندند. از زنان زندانی نیز تنها ۲۰ تا ۳۰ نفر زنده ماندند. رضا شمیرانی در مورد دست اندرکاران قتل عام زندانیان سیاسی در زندان اوین گفت: مجتبی حلوئی عسکری مسؤول امنیت و انتظامی زندان اوین، حداد به عنوان دادیار، مجید ضیائی به عنوان دادیار، مجید قدوسی کمک دادیار و مسؤول اجرای احکام در اجرای حکم هیأت مرگ و آوردن زندانیان فعال بودند.

وی افزود: موسی واعظی از مسؤولان وزارت اطلاعات رژیم در اواخر مهرماه [میزان] ۶۷ من را به اتاقش صدا کرد و گفت فعالیت های شما در داخل زندان و خانواده های شما در خارج از زندان کلی برای ما مشکل ساز شده و ما زیر بار فشار نقض حقوق بشر رفته ایم.

موسی واعظی گفت ما اعدام ها را طبق حکم خمینی انجام دادیم و شمائی که زنده مانده اید بعد از آزادی از زندان اگر بخواهید به مجاهدین بپیوندید شما را در همان محلی که دستگیر کنیم اعدام می کنیم و اگر خانواده شما پیگیر شد می گوئیم رفته است اشرف پیش مجاهدین خلق.

رضا شمیرانی از اعضای سازمان مجاهدین خلق بوده که در تابستان ۱۳۶۰ دستگیر می شود و دادگاه او را به ده سال زندان محکوم می کند. شمیرانی حدود پنج سال اول را در زندان قزلحصار و پنج سال دوم را که مصادف با اعدام های ۶۷ بوده در زندان اوین گذارنده است.

رضا شمیرانی در پاسخ به سوالات دادستان گفت: حدود سه تا چهار هزار نفر در آن زمان اعدام شدند و از مجموع کل زندانیان حدود ۱۲۰ نفر باقی ماندند و در میان زندانیان حدود ۲۰ تا ۳۰ نفر نیز زن بودند.

رضا شمیرانی گفت بعد از پایان اعدام‌ها، پرسنل زندان و نگهبانان اعلام می‌کردند که آن‌ها دخالتی در اعدام‌ها نداشتند و در مرخصی یا در مأموریت‌های دیگری بودند.

دادستان در بخش دیگری از دادگاه از او پرسید: چه کسانی در اعدام‌ها دخالت داشتند؟

شمیرانی از مجتبی حلوائی عسکر مسؤول بخش امنیتی و انتظامی زندان اوین، حداد، دادیار زندان، مجید ضیائی دادیار زندان، مجید قدوسی کمک دادیار و مسؤول اجرای احکام و حسین موتضوی رئیس زندان نام برد.

وی گفت: «این افراد حکم‌هایی که هیأت مرگ صادر می‌کرد، اجراء می‌کردند.»

شمیرانی به هیأت چهارنفره شامل حسینعلی نیری (حاکم شرع وقت)، مرتضی اشراقی (دادستان وقت)، ابراهیم رئیسی (معاون وقت دادستان) و مصطفی پورمحمدی (نماینده وقت وزارت اطلاعات در زندان اوین) اشاره کرد که به هیأت مرگ معروف شد. شاهد در بخشی از جلسه امروز به دیدارهایش با اعضای این هیأت نیز اشاره کرد.

دادستان از شمیرانی درباره حمید نوری پرسید او گفت: «پس از اعدام‌های ۶۷ ناصریان و حمید نوری به همراه شماری از زندان گوهردشت به اوین منتقل شدند. اواخر بهمن ماه در راهرو بند با اکبر صمدی قدم می‌زدیم که دو نفر وارد شدند و تا آخر بند رفتند و برگشتند وقتی از کنار ما عبور کردند در آن لحظه چشم حمید نوری به اکبر صمدی افتاد و پرسید این‌جا چه می‌کنی، هنوز زنده‌ای؟ خوب از دست ما قسر در رفتی، ولی دفعه بعد چنین خبری نیست.»

شمیرانی گفت: «او را نمی‌شناختم و اکبر صمدی معرفی کرد و گفته شد اسم او حمید عباسی است و بعدها فهمیدم اسم اصلی او حمید نوری است.»

دادستان از شمیرانی پرسید: شما از کجا فهمیدید اسم واقعی او چیست؟

شمیرانی در پاسخ گفت: یکی از دوستانش در زندان از نزدیکان مقام‌های قضائی ایران بوده و این اطلاعات را از او گرفته.

دادستان از او پرسید این فرد کیست: شمیرانی گفت این شخص در ایران زندگی می‌کند و نمی‌تواند اسم او را بگوید. رضا شمیرانی در پاسخ به این سؤال که چندبار نوری را دیده گفت: یک بار در دی‌ماه [جدی] سال ۶۶ در یک اتاق بازجویی از زیر چشم‌بند کسی را دیده که در حال عبور بوده و یک بار در راهرو زندان و یک بار نیز در مقابل حسینیه زندان اوین حمید نوری را دیده است.

دادستان از او پرسید: آیا او صد در صد مطمئن است کسی که از زیر چشم‌بند دیده همان حمید نوری است؟

شمیرانی گفت: صددرصد مطمئن نیست اما نود درصد مطمئن است که خودش است.

در ادامه جلسه، دادستان و قاضی از شاهد دادگاه خواستند که جزئیاتی از اعدام‌ها و نحوه بازجویی در زندان اوین جلسات «هیأت مرگ» با زندانیان بیان کند و تجربه‌های خودش را بگوید.

وی چهار ماه در زندان «کمیته توحید»، پنج سال در زندان قزل حصار و پنج سال را در زندان اوین گذراند. او در زمان اعدام‌های ۶۷ در زندان اوین بود.

وی افزود، خود او از اواخر شهریور ۶۶ تا مقطع اعدام‌ها زیر بازجویی و شکنجه و در سلول انفرادی به سر برد. او روز هشتم مرداد در «ساختمان دادستانی» زندان اوین در مقابل هیأت مرگ - یا به قول پاسدارهای اوین «هیأت عفو امام» - قرار گرفت. شاهد بار دیگر هجدهم، بیست و یکم و آخرین بار بیست و سوم مرداد نیز به نزد هیأت مرگ در «ساختمان ۲۰۹» برده شد. شمیرانی با برائت از سازمان مجاهدین خلق ایران از اعدام جان سالم بدر برد و سال ۱۳۷۰ آزاد شد. او هرگز در زندان مصاحبه نشد.

شاهد گفت: ملاقات‌ها از اوایل مرداد [اسد] تا اواخر مهر [میزان] یا اوایل آبان [عقرب] ۶۷ در زندان اوین متوقف شد. داخل زندان حکومت نظامی برقرار و جابه‌جائی بعد از ۱۲ شب ممنوع بود. پاسدارها حق بیرون رفتن و مرخصی نداشتند و کسانی که به مرخصی رفته بودند باید به زندان باز می‌گشتند.

شمیرانی شهادت داد که قتل عام دسته‌جمعی در زندان اوین از پنجم مرداد ۱۳۶۷ آغاز شد و دو ماه طول کشید. او گفت پاسداران در پنجم مرداد، امیر عبداللہی ۲۳ ساله را از سلول او و محمدرضا سردار را از سلول بغلی با خود بردند. امیر نیمه‌های شب با پاسداری بازگشت و در حالی که وسایلش را جمع می‌کرد با حالتی منقلب گفت به دادگاه رفته و حکم اعدام گرفته است. امیر آن شب رفت و هرگز بازنگشت.

شمیرانی گفت: امیر و مجید، برادر ۲۱ ساله‌اش که در سلول بغلی بود، قبلاً به حبس ابد محکوم شده بودند. شاهد گفت از زندانیان دیگر شنید که هیأت مرگ نیمی از روز هجدهم مرداد را در زندان گوهردشت و نیمی دیگر را در زندان اوین گذراند. شاهد زمان دقیق اعدام‌ها را در زندان اوین به یاد نمی‌آورد، اما گفت تا جائی که می‌داند رضا فیروزی و تقی صداقت رشتی را در روزهای اول و دوم مهر ماه از بند آن‌ها برای اعدام بردند.

غلامرضا شمیرانی شهادت داد که ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری فعلی ایران، پس از اعلام برائت او در مقابل نیری و هیأت مرگ، به نیری اصرار کرد که برائت او را نپذیرد، چون «او خیلی منافق» است. رئیسی با واکنش منفی و تند نیری مواجه شد و شمیرانی را به بیرون از دادگاه برد و برگه‌ای به او داد تا اطلاعاتی را در آن پر کند.

شمیرانی در جریان رفت و آمدهایش نزد هیأت مرگ شاهد انتقال بیش از ۲۰۰ زندانی سیاسی زن - زنان عضو سازمان مجاهدین خلق - به ساختمان دادستانی بود. او حسین مرتضوی، رئیس وقت زندان اوین را دیده بود که شادمانه روی در ورودی ساختمان قدم می‌زند.

وی در پایان شهادتش در دادگاه گفت در این راه همه چیزش را از دست داده است و تنها خواسته‌اش «اجرای عدالت» است.

غلامرضا شمیرانی هم اینک مترجم زبان فرانسه است و شب‌ها در بیمارستانی دولتی کار می‌کند.

جلسه بعدی دادگاه روز جمعه نوزدهم آذر با شهادت محسن زادشیر برگزار خواهد شد.